

1 Aineen tai valmisteen ja yhtiön tai yrityksen tunnistetiedot

Tuotetiedot	
Kauppanimike:	(-)-Fenchone
Artikkelinumero:	L15151
Valmistaja/toimittaja:	Alfa Aesar GmbH & Co.KG Zeppelinstrasse 7 D-76185 Karlsruhe / Germany
Tietoja antaa:	Osasto tuoteturvallisuus Giftnotruf Universität Mainz / Poison Information Center Mainz www.giftinfo.uni-mainz.de Telefon:+49(0)6131/19240
Hätä-tiedonanto:	

E-mail: gcat@matthey.com
www.alfa-chemcat.com

2 Vaaran yksilöinti

Vaaraselostus:	Tarpeeton.
Erikoisseloste ihmisiä ja ympäristöä koskevista vaaroista:	Ei sovellettavissa tarpeeton
GHS-merkintöjen osat	

3 Koostumus ja tiedot aineosista

Kemialliset ominaisuudet:	
nimike (CAS-nro.)	(-)-Fenchone (CAS# 7787-20-4): 100%
Tunnistusnumero(t)	
EINECS-numero:	232-107-5

4 Ensiapuotoimenpiteet

hengitettyä:	Huolehdyttävä raittiin ilman saannista, tarvittaessa annettava tekohengitystä, pidettävä lämpimänä. Oireiden jatkuessa pyydettyä lääkärin apua.
ihokosketuksessa:	Kysyttävä heti lääkärin neuvoo. Pestävä heti vedellä ja saippualla ja huuhdottava hyvin.
aineen päästyä silmiin:	Kysyttävä heti lääkärin neuvoo.
nieltyä:	Silmia huuhdotaan luomet auki juoksevan veden alla useita minutteja ja käännytään lääkärin puoleen. Saatettava lääkärin hoitoon.

5 Palontorjuntatoimenpiteet

Sopivat sammutusaineet	CO2, kuivakemikaalisammutin tai vesisuihku. Suuremmat palot torjutaan vesisuihkulla tai alkoholeja kestäväällä vaahdolla.
Aine, sen palamistuotteet tai kehittyvät kaasut aiheuttavat erikoisen vaaran:	Tulipalossa voi vapautua: Hiilimonoksidi ja hiilidioksidi
Erikoinen suojarustus:	Käytettävä ulkoilmasta riippumatonta hengityssuojainta. Käytettävä täyssuojapukua.

6 Toimenpiteet onnettomuuspäästöissä

Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet:	Käytettävä suojarustusta. Suojautumattomat henkilöt pidettävä loitolla. Huolehdyttävä riittävästä tuuletuksesta.
Ympäristönsuojatoimenpiteet:	Ainetta ei saa päästää ympäristöön ilman asianmukaisia viranomaisten lupia.
Puhdistus-/talteenottomenetelmä	Imettävä nestettä sitovalla aineella (hiekkä, piimaa, hapon sidosaaine, yleisidosaaine, sahajauho).
Lisäohjeet:	Turvallista käsittelyä koskevia ohjeita kappaleessa 7. Henkilökohtaista suojarustusta koskevia ohjeita kappaleessa 8. Aineen hävitystä koskevia ohjeita kappaleessa 13.

7 Käsittely ja varastointi

Käsittely:	
Turvallisen käsittelyn ohjeet:	Säiliöitä ei saa pitää suljettuina. Säilytettävä hyvin suljetuissa säiliöissä viileässä ja kuivassa paikassa. Erikoistoimenpiteitä ei tarvita asiallisessa käytössä. Eristettävä sytytyslähdeistä - tupakanpolto kielletty.
Palo- ja räjähdysuojaohjeet:	
Varastointi:	
Varastotiloille ja säiliöille asetettavat vaatimukset:	Ei erikoisvaatimuksia.
Yhteisvarastointiohjeet:	Varastoitava erillään hapettavista aineista.
Lisätietoja varastointiehtoihin	Astiat on pidettävä tiiviisti suljettuina. Varastoitava hyvin suljetuissa astioissa viileässä ja kuivassa paikassa.

8 Altistumisen ehkäiseminen ja henkilön suojaimet

Lisäohjeita teknisten laitteiden varustukseen:	Oikein toimiva vaarallisten kemikaalien höyryiltä suojaava huppu, jonka keskimääräinen kasvonopeus on vähintään 100 jalkaa minuutissa.
Aineosat työpaikkakohtaisin valvottavin raja-arvo:	Tarpeeton.
Lisäohjeet:	Ei tietoja
Henkilökohtainen suojarustus:	Noudatettava kemikaalien käsittelyn tavanomaisia varotoimenpiteitä.
Yleiset suoja- ja hygieniatoimenpiteet:	Pidettävä loitolla elintarvikkeista, juomista ja rehuista. Likaantuneet, aineen saastuttamat vaatekappaleet on riisuttava välittömästi. Kädet on pestävä ennen taukoja ja työn päätyttyä. Väkevyyden ollessa korkea hengityssuojain. Suojakäsineiden asianmukainen kunto on tarkistettava ennen jokaista käyttökertaa. Soveltuvan käsineityypin valikoima ei riipu yksinomaan materiaalista vaan myös muista laatuominaisuuksista ja vaihtelee eri valmistajilla. Läpäisemättömät käsineet
Hengityssuoja: I	
Käsisuojaus: I	
Käsinemateriaali	
Käsinemateriaalin läpäisy aika	Ei määritetty
Silmäsuojus: I	Suojalasit
Kehosuojaus:	Työsuojavaatetus

9 Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

Yleiset ohjeet	
Muoto: I	Neste
Väri: I	Väritön
Haju: I	Ei määrätty.

Käyttöturvallisuustiedote

1907/2006/EY, 31 artikla mukainen

Painatuspäivämäärä 04.08.2009

Tarkistus: 04.08.2009

Kauppanimike: (-)-Fenchone

(jatkuu sivulla 1)

Tilanmuutos	
Sulamispiste/sulamisalue:	3-5°C
Kiehumispiste/kiehumisalue:	192-194°C
Sublimointilämpötila/-alku:	Ei määritely
Leimahduspiste:	72°C
Syttymislämpötila:	Ei määritely
Hajaantumislämpötila:	Ei määritely
Räjähdyshaara:	Tuote ei ole räjähdysvaarallinen.
Räjähdyksrajat:	
alempi:	Ei määritely
ylempi:	Ei määritely
Höyrypaine:	Ei määritely
Tiheys 20°C lämpötilassa:	0,945 g/cm ³
Liukenevuus/sekoittuvuus veteen:	Ei sekoittuva tai vain osittain sekoittuva.

10 Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Terminen hajoavuus / vältettävät olosuhteet:	Ei hajoantumista määräystenmukaisessa varastoinnissa ja käsittelyssä.
Vältettävät aineet:	Hapettavat aineet
Vaaralliset reaktiot	Ei tiedossa vaarallisia reaktioita.
Vaaralliset hajoamistuotteet:	Hiilimonoksidi ja hiiliidioksidi

11 Myrkyllisyyteen liittyvät tiedot

Akuutti myrkyllisyys:	
Ensisijainen ärsyttävä vaikutus iholla:	Saattaa ärsyttää
silmiin:	May cause irritation
Altistuminen:	Tiedossa ei ole stabiloivaa vaikutusta.
Toksikologisia lisätietoja:	Aineen akuuttinen ja krooninen toksisuus eivät parhaan tietomme mukaan ole täysin tunnettuja. EPA:ita, IARC:ita, NTP:ita, OSHA:ita tai ACGIH:ita ei ole saatavana materiaalin karsinogeenisten ominaisuuksien luokistustietoja.

12 Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Yleisohjeita:	Ei yleensä vesistöä vaarantava Materiaalia ei saa päästää ympäristöön ilman asianmukaisia viranomaisten lupia.
----------------------	---

13 Jätteiden käsittelyyn liittyvät näkökohdat

Tuote:	
Suositus:	Annettava erikoisjätehuoltoon tai vietävä ongelmajätekeräykseen. Erikoiskäsiteltävä viralliset määräykset huomioon ottaen. Noudata käsittelymääräyksiä.
Puhdistamattomat pakkaukset:	
Suositus:	Hävitettävä virallisten määräysten mukaisesti.

14 Kuljetustiedot

Maakuljetus ARD/RID ja VVVS/GGVE (rajanylitys/kotimaa):	
ARD/RID-GGVS/E luokka:	Ei
Merikuljetus IMDG/GGVSee:	
IMDG/GGVSee-luokka:	Ei
Marine pollutant:	Ei
Ilmakuljetus ICAO-TI ja IATA-DGR:	
ICAO/IATA-luokka:	Ei
Kuljetus/lisätietoja:	Ei vaarallinen aine ylläolevien asetusten mukaisesti

15 Lainsäädäntöä koskevat tiedot

EU-direktiivien mukainen merkintä:	Noudatettava kemikaalien käsittelyssä yleisesti voimassaolevia varoitoimenpiteitä. Tuotetta ei EY-direktiivien/GesStoffV-määräysten mukaisesti tarvitse varustaa varoitusmerkinnällä.
Kansalliset määräykset:	
Työskenteleyä rajoittavat huomautukset:	Vain teknisesti koulutettujen henkilöiden käyttöön.
Vesivaarallisuusluokka:	Yleensä ei vettä vaarantava.

16 Muut tiedot

Henkilökunnan on käytettävä tätä tietoa vain muun keräämänsä tiedon täydennyksenä. Käyttäjän on itse pääteltävä tiedon sopivuus, jotta henkilökunnan terveys ja turvallisuus ei vaarannu. Tiedot annetaan ilman takuuta. Käyttäjä vastaa itse tuotteen käytöstä muuten kuin Tuoteturvaleden mukaisesti tai muun tuotteen tai prosessin yhteydessä.

Näyttelyalue ohjelehti:	Health, Safety and Environmental Department.
Yhteydenottohenkilö:	Zachariah Holt
Lyhenteet ja lyhytnimet:	ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road) RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail) IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods IATA: International Air Transport Association IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA) ICAO: International Civil Aviation Organization ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organization" (ICAO) GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)